

Упатство за користење на апликацијата "Известување за побарувањето и обврските од комерцијалното работење со нерезиденти" (е-КИПО2)

за надворешни корисници

ВЕРЗИЈА 2.0

1. Вовед

Упатството за користење на апликацијата за "Известување за побарувањата и обврските од комерцијалното работење со нерезиденти" е наменето за правните лица коишто имаат обврска да го доставуваат образецот КИПО до Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: НБРСМ) по електронски пат.

1.1 Предуслови за користење на апликацијата (инсталации и приспособување на клиентските машини)

За да може да ја користите апликацијата, потребна е врска кон Интернет, сертификат од овластен издавач во РСМ и персонален компјутер на кој треба да се направат следниве инсталации:

- Оперативен систем "Виндоус";
- Интернет-пребарувач: "Хром (Chrome)", "Еџ (Edge)", "Фајрфокс (Firefox)", "Опера (Opera)" или "Интернет-експлорер (Internet-explorer)";
- Инсталација на сертификат дигитален потпис;
- Инсталација на сертификатот "рут" на НБРСМ за да го избегнете појавувањето на пораката (certificate was not issued by a trusted authority). Инсталацијата на овој сертификат е објаснета во точка 2.2 Инсталација на сертификатот "рут" (root) на НБРСМ.

Исто така, потребно е да инсталирате:

За интернет-пребарувачите: "Хром", "Еџ", "Фајрфокс", "Опера":

- Компонента за дигитално потпишување (Nextsense XML Signing Component) врската до оваа компонента се прикажува во апликацијата како на Слика 1.
- Клиентска апликација (Nextsense client application) врската до оваа компонента се прикажува во апликацијата како на Слика 2.

За интернет-пребарувачот: "Интернет-експлорер":

- Компонентата "NBRMSignCom" оваа компонента, како и упатството за нејзиното инсталирање се наоѓаат на почетната страна на апликацијата (Слика 3)
- Неколку поставувања во интернет-пребарувачот "Интернет-експлорер":
 - во пребарувачот "Интернет-експлорер" (ИЕ), во опцијата "Tools\Internet options\Security\Trusted Sites", во "Sites" да се додадат адресите <u>https://portal.nbrm.mk</u> и <u>https://91.226.21.198</u> (прикажано на Слика 4, Слика 5, Слика 6Слика 7);
 - во пребарувачот "Интернет-експлорер" (ИЕ) во опцијата "Tools\Internet options\Security\Trusted Sites" е потребно да се постави опцијата "Initialize and script ActiveX controls not marked as safe" на "enable". (прикажано на Слика 8 иСлика 9);
 - \succ
 - во делот "Miscellaneous", "Include local directory path when uploading files to server" да се постави на "enable" (прикажано на Слика 8 иСлика 10);

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Дирекција за статистика

ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА

Електронски КИПО Обрасци

Притиснете за избор на сертификат

	Предуслови за користење на апликацијата
И	нсталација на:
1. 2.	. компонента за дигитално потпишување (Nextsense XML Signing Component) Клиентска апликација "Nextsense client application"
*	Компонентата <i>"Nextsense XML Signing Component"</i> не е исталирана! 🗙
* I ИН	Инсталирајте ја компонентата <i>"Nextsense XML Signing Component"</i> (линк (1)) или направете enable ако е веќе исталирана.

Упатство за работа со апликацијата eKIPO2 XML Пример и XSD шема за генерирање на XML датотека НБРСМ (root) сертификат за инсталација и упатство

Слика 1. Врска за инсталација на компонентата за дигитално потпишување (Nextsense XML Signing component) (за "Хром", "Еџ", "Фајрфокс" или "Опера")

	НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА Дирекција за статистика
	ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА
	Електронски КИПО Обрасци
	Притиснете за избор на сертификат
	Предуслови за користење на апликацијата
инсталација на 1. Компонента за	
- "Nextsense XML	Signing Component" е инсталирана. 🗹
2. Клиентска апл	икација "Nextsense client application" - Nextsense client application
* Клиентската аплик	ација <i>"Nextsense client application"</i> не е инсталирана! 🗙

Упатство за работа со апликацијата eKIPO2 XML Пример и XSD шема за генерирање на XML датотека НБРСМ (root) сертификат за инсталација и упатство

Слика 2. Врска за инсталација на клиентска апликација за потпишување (Nextsense client application) ("Хром", "Еџ", "Фајрфокс" или "Опера")

Дирекција за статистика

ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА

Електронски КИПО Обрасци

Упатство за работа со апликацијата eKIPO2 XML Пример и XSD шема за генерирање на XML датотека НБРСМ (root) сертификат за инсталација и упатство

Слика 3. Врска за инсталација на компонентата "NBRMSignCom" – за "Интернет-експлорер"

Слика 4. Поставувања на Интернет-експлорер

Internet Options			
General Security Priv	vacy Content Connecti	ons Programs	Advanced
Select a zone to view of	or change security settings		
		\mathbf{O}	
Internet Local	intrane: Trusted sites	Restricted sites	
Trusted sit	es		
This zone cor trust not to o your files. You have we	ntains websites that you lamage your computer or bsites in this zone.	Site	
Security level for this	szone		
Custom Custom settings. - To change the settings, dick Custom level. - To use the recommended settings, dick Default level.			
Enable Protec	Enable Protected Mode (requires restarting Internet Explorer) Custom level Default level		
Reset all zones to default level			
	ОК	Cancel	Apply

Слика 5. Поставувања на Интернет-експлорер (Trusted sites)

Trusted sites			
You can add and remove websites from this zone. All websites in this zone will use the zone's security settings.			
Add this website to the zone:			
https://portal.nbrm.mk Add			
Websites:			
http://sms2.nbrm.gov.mk			
https://diiis2012			
https://diis			
https://portal.nbrm.mk			
Lasari Hera			
Require server verification (https:) for all sites in this zone			
Close			

Слика 6. Поставувања на Интернет-експлорер - додавање адреса (во trusted sites)

Trusted sites X			
You can add and remove websites from this zone. All websites in this zone will use the zone's security settings.			
Add this website to the zone:			
https://91.226.21.198	<u>A</u> dd		
Websites:			
https://portal.nbrm.mk	<u>R</u> emove		
Require server verification (https:) for all sites in this zone			
	<u>C</u> lose		

Слика 7. Поставувања на Интернет-експлорер - додавање адреса (во trusted sites)

Internet Options			
General Security Privacy Content Connections Programs Advanced			
Select a zone to view or change security setting			
sites			
Trusted sites			
trust not to damage your computer or			
You have websites in this zone.			
Security level for this zone			
Custom			
Custom settings. - To change the settings, dick Custom level.			
- To use the recommended settings, click Default level.			
Enable Protected Mode (requires restarting Internet Explorer)			
Custom level Default level			
Reset all zones to default level			
OK Cancel Apply			

Слика 8. Поставувања на Интернет-експлорер (trusted sites/custom level)

Security Settings - Trusted Sites Zone			
Settings			
Disable			
Enable			
Prompt			
Download unsigned ActiveX controls			
 Disable 			
🔘 Enable			
Prompt			
Initialize and script ActiveX controls not marked as safe for s	•		
 Disable 			
Enable			
Prompt Only a line line in the second distribution of the second d			
Only allow approved domains to use ActiveX without prompt			
Disable Enable			
Enable Pup ActiveY controls and plug-ips			
	Ŧ		
۰ III ا			
*Takes effect after you restart your computer			
Reset custom settings			
Reset to: Medium (default)			
(Headin (deradic)			

Слика 9. Поставувања на Интернет-експлорер (опција во trusted sites)

Security Settings - Trusted Sites Zone			
Settings			
Prompt 🔺			
Enable MIME Sniffing			
Disable			
Enable			
Include local directory path when uploading files to a server			
🔘 Disable			
Enable			
Launching applications and unsafe files			
🔘 Disable			
Enable			
Prompt			
Launching programs and files in an IFRAME			
🔘 Disable			
C Enable			
Prompt			
Navinate windows and frames across different domains			
*Takes effect after you restart your computer			
Reset custom settings			
Reset to: Medium (default)			
OK Cancel			

Слика 10. Поставувања на Интернет-експлорер (опција во trusted sites)

2. Користење на апликацијата

2.1 Најавување на порталот http://portal.nbrm.mk

Користењето на апликацијата започнува со пишување на следнава адреса: <u>http://portal.nbrm.mk</u>

во полето "адреса" (Address) од интернет-пребарувачот, по што ќе се активира прозорец како на Слика 11 за внесување на корисничкото име и лозинката (Username и Password).

NBRM Portal		
	Network Access Login In order to connect to the network, your credentials Username Password	. please enter

Слика 11. Најавување на системот на НБРСМ

Корисничкото име и лозинка коишто ќе ги користите за најавување на системот на HБРСМ (<u>http://portal.nbrm.mk</u>) се:

UserName: portal Password: denar123

Напомена: Ова корисничко име и лозинка се користат исклучиво за комуникација со НБРСМ и не е дозволено нивно пренесување на трети лица. Тие се менуваат по одреден период (б месеци) или по потреба, за што ќе бидете из*вестени преку електронска пошта (електронската адреса којашто ја доставувате во НБРСМ, за контакт).

Доколку ја промените Вашата електронска пошта или лице за контакт, за промената треба да ја известите НБРСМ.

Напомена2:

Доколку трипати едноподруго ја згрешите лозинката, ќе бидете одбиени од системот и нема да може да се најавите на системот во период од 20 минути. По истекот на дваесетте минути ќе може повторно да се најавите на системот.

Доколку 10 минути сте неактивни (не работите со апликацијата), врската кон НБРСМ ќе се прекине и потоа треба повторно да се најавите на системот, за да може да продолжите со работа.

Ако успешно сте се најавиле на порталот, ќе Ви се појави прозорец како на Слика 12, каде треба да го одберете копчето "**Апликација 192. Статистички податоци - КИПО2**"

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

http://portal.nbrm.mk

Апликација 185. eBank-Електронско банкарство за државни институции

Апликација 192. Статистички податоци - КИПО 2

Апликација 216. Декаден извештај за промет реализиран од менувачко работење

<u>Апликација 233. ОБРАЗЕЦ ОФИ1 - Останати небанкарски Финансиски</u> Институции

<u>Апликација 240. Образец МИ - месечно известување за состојбите и прометот</u> на девизните сметки во странство и евидентните сметки

Апликација 247. Анкета за очекувањеата на пазарните учесници

Апликација 256. е-ВХВ – Електронски прием на податоци за хартии од вредност

Апликација 261. Апликација за преземање на податоци од ЦДХВ

Забелешки:

- 1. Упатство за инсталација и локални подесувања кај клиентите за работа со апликации од НБРСМ
- 2. За да ја избегнете пораката "certificate was not issued by a trusted certificate authority" преземете го гооt сертификатот од <u>тука</u>

3. NBRNMSignCom - Инсталација на НБРСМ компонента за потпишување

4. Техничка поддршка на телефон 02/3108555 (од 9:00 до 16:00) часот преку Центарот за ИТ услуги

Слика 12. <u>http://portal.nbrm.mk</u>

2.2 Инсталација на сертификатот "рут" (root) на НБРСМ

Доколку прват се најавувате на оваа страница, за да го избегнете појавувањето на пораката "сертификатот не е издаден од веродостоен експерт" (certificate was not issued by a trusted authority), потребно е да го инсталирате сертификатот **"рут"** на НБРСМ, преку адресата што се наоѓа во долниот дел од страницата. Со притискање на полето "тука" се отвора прозорец како на Слика 13.

По што со притискањето на копчето ^{Ореп}, се отвора прозорец со информации за сертификатот (Слика 14)

Слика 14. Информации за сертификатот

Притиснете на копчето Install Certificate..., по што се отвора прозорец како на Слика 15.

Certificate Import Wizard		
	Welcome to the Certificate Import WizardThis wizard helps you copy certificates, certificate trust lists, and certificate revocation lists from your disk to a certificate store.A certificate, which is issued by a certification authority, is a confirmation of your identity and contains information used to protect data or to establish secure network connections. A certificate store is the system area where certificates are kept.To continue, click Next.	
< Back Next > Cancel Слика 15. Внесување на сертификатот нете на копчето Next >, па повторно на Next >		
Certificate Import Wizard		
Certificate Store Certificate stores are system	n areas where certificates are kept.	
Windows can automatically s Automatically select th Place all certificates in Certificate store:	select a certificate store, or you can specify a location for he certificate store based on the type of certificate in the following store Browse	
	Intere на копчето Certificate Import Wizard Certificate Store Certificate stores are syster Windows can automatically select t O Automatically select t O Place all certificates in Certificate store:	

Слика 16. Внесување на сертификатот

И на крај притиснете на копчето Finish внесување на сертификатот (Слика 17).

Certificate Import Wizard		×
Completing the Certificate Import Wizard You have successfully completed the Certificate Import wizard.		
	You have specified the follow	wing settings:
	Certificate Store Selected Content	Automatically determined by t Certificate
	< Back	Finish Cancel

Слика 17. Внесување на сертификатот

Certifica	ate Import Wizard 🛛
(į)	The import was successful.
	ок

Слика 18. Успешно внесување на сертификатот

Со притискањето на копчето се затвора прозорецот со пораката и повторно на копчето копчето копчето с с затвора прозорецот од Слика 14, со што процесот на внесување на сертификатот е успешно завршен.

3. Работа со апликацијата е-КИПО2

3.1 Најавување на апликацијата

Откако успешно сте се најавиле на порталот (Слика 11) и сте ја одбрале врската "Апликација 192. Статистички податоци - КИПО2" (Слика 12), ќе ви се отвори прозорец како на Слика 19.

За да се најавите на апликацијата потребно е да кликнете на копчето "**Притиснете за** избор на сертификат", по што ако успешно сте го инсталирале дигиталниот сертификат и сте ги направиле подесувањата на компјутерот од точка 1.1, треба да се отвори прозорец за избор на сертификат, како на Слика 20.

Ако корисникот првпат се најавува на апликацијата со нов сертификат, се појавува порака дека тој е евидентиран, но не е сè уште авторизиран (Слика 22). За да може корисникот да работи со апликацијата со одбраниот сертификат, потребно е неговата авторизација да биде потврдена од страна на одговорните лица на НБРСМ (врз основа на пратениот допис за назначување овластени лица). Откако овие чекори успешно ќе завршат, значи дека овластеното лице може да ја користи апликацијата.

ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА

Електронски КИПО Обрасци

Притиснете за избор на сертификат

Упатство за работа со апликацијата eKIPO2 XML Пример и XSD шема за генерирање на XML датотека HБРСМ (root) сертификат за инсталација и упатство

Слика 19. Почеток на работа со апликацијата е-КИПО2

Дирекција за статистика

ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА

Електронски КИПО Обрасци

Притиснете за избор на сертификат

Доколку компонентата за избор на дигитален сертификат не е активна на екран, проверете да не е минимизирана долу на 'Taskbar'-от?

Слика 21. Прозорец за избор на сертификат

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Дирекција за статистика

ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА

Електронски КИПО Обрасци

Притиснете за избор на сертификат

Евидентирани сте како корисник но не сте сеуште валидиран. Контактирајте со стручната служба во Народната банка (Дирекција за статистика) за да ве авторизираат како валиден корисник.

> Упатство за работа со апликацијата eKIPO2 XML Пример и XSD шема за генерирање на XML датотека HБРСМ (root) сертификат за инсталација и упатство

Слика 22. Прво најавување со нов сертификат

Доколку успешно се најавите на апликацијата, ќе Ви се отвори прозорец како на Слика 23.

Слика 23. Работа со апликацијата е-КИПО2

3.2 Рачно внесување на образецот КИПО

Барање за отворање на образец XML

Со одбирање на опцијата "Образец КИПО" од менито (Слика 24), па потоа "Рачно внесување на образецот КИПО" се отвора прозорец како на Слика 25.

Слика 24. Одбирање мени за внесување "Образец КИПО"

					НАРОДНА БАНКА І	НА РЕПУБЛИКА СЕ Дирекција за статисти	ВЕРНА МАКЕДОНИ Ика Успешно се најавивте	IJA ZIme ZPrezime ! <u>Подато</u>	ци од сертификат	Одјави	ce
кипо обр	разец 🕨										
					кипо с	бразец - внесување					
				Квартал: 1 🗸	·						
				Година: 2015	5						
				Матичен број на 脸	.Z 5 E 3,2 1F177P. (255A	7 - 10°1.20		~			
				фирма:	07/20						
				продолжи	UTKd3						
ОБРАЗЕЦОТ	Г Е ОТВОРЕН ЗА (одбранис	T KBAF	тал							
Побаруван	ња/Обврски:	Валута:		Земіа:							
A1	~	, 36 - AUE)	✓ 004 - AF -	Авганистан 🗸						
Почетна с	остојоа:	ИЗНОС ЗГО	олемува	ање: Износ нама	алување: Остана	го: крај	на состојоа: и	ізнос над і година:			
									Сними		
									Провери Осе	зежи	
Приказ на К	ИПО Образец за	1 квартал	, 2015 i	одина за 4001826							_
По	барув. /Обврск	и Валута	Земја	Почетна состојба	Зголемување	Намалување	Останато	Состојба на крај на периодот	Износ над 1 година	а Брі	мши
Одбери	A3	36	004	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	(.00	×
Одбери	A4	36	004	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	(0.00	×
Одбери	A7	36	004	50,000.00	45.00	0.00	654,654,654.00	654,704,699.00	2	.00	X
Одбери	B1	36	004	0.00	555.00	0.00	0.00	555.00	0	0.00	X
Одбери	B2	36	004	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0	.00	Š
Одбери	B3	36	004	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	(.00	$\hat{}$
Одбери	B4	36	004	0.00	362,654.00	654.00	654,654,654.00	655,016,654.00	(.00	$\hat{\boldsymbol{C}}$
Одбери	B5	36	004	0.00	100.00	0.00	1.00	101.00	(.00	\bigcirc
Одбери	B6	36	004	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	(.00	$\hat{\mathbf{x}}$
Одоери	в/	36	004	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	(.00 /	\sim

Слика 25. Рачно внесување на "Образец КИПО"

Евидентирањето на образецот КИПО се врши со внесување:

- Квартал;
- Година;
- Матичен број на фирмата (се одбира од списокот од кој може да се пребарува по назив)

по што се кликнува на копчето "Продолжи".

По евидентирањето на фирмата за соодветниот квартал, може да се продолжи со внесување на ставките од образецот. За да *се внесе успешно* една ставка од образецот КИПО, потребно е да се внесат следниве податоци:

- Побарувања/обврски (да се одбере од списокот на понудени вредности: А1, А2, А3, А4, А5, А6, А7, В1, В2, В3, В4, В5, В6, В7);
- Шифра на валутата;
- Шифра на земјата;
- Почетна состојба за соодветниот квартал, за соодветниот тип на побарувања/обврски, за соодветната шифра на валутата и за соодветната шифра на земјата;
- Износ зголемување;
- Износ намалување;
- Останато;
- Крајна состојба;
- Износ над една година;

и да се пристисне копчето "Сними", по што ставката од образецот ќе се појави во долната табела.

Напомена: За една шифра на побарувања/обврски, валута и земја, во образецот КИПО може да се внесе само еден ред. Тоа значи дека ако во Вашата евиденција имате повеќе ставки за иста шифра на побарувања/обврски, валута и земја, во образецот КИПО тие ставки ќе ги соберете.

Доколку сакате да извршите *корекција* на одреден износ од некоја ставка од образецот, треба да притиснете на "Одбери" од соодветниот ред од табелата, со што ќе се пополнат полињата со соодветните вредности. Потоа треба да влезете во соодветното поле, се коригира износот и повторно се притиска копчето "Сними", по што коригираниот износ треба да се појави во долната табела. Ако сте извршиле внесување на одредена ставка од образецот во која сте ги згрешиле валутата, земјата или шифрата за побарувањата/обврските, треба целосно да се избрише ставката од образецот. **Бришењето** на ставката од образецот се врши со притискање на копчето од соодветниот ред од табелата, по што се појавува порака за потврда на бришењето.

Слика 26. Порака за потврда на бришењето на ставката од образецот КИПО

Со кликнување на копчето "ОК" ќе се изврши бришење на ставката од образецот.

Во секој момент од процесот на пополнување на образецот може да се направи контрола на внесените податоци со притискање на копчето "**Провери**", по што ако има грешки во внесените податоци, тие ќе се појават во форма на табела како на Слика 27. Сите грешки треба да се коригираат пред да се премине на наредниот чекор од постапката – "Контрола и затворање на образецот КИПО".

						НАРОДНА БАН	IKA H	IA РЕПУБЛИКА СЕ Дирекција за статист	ВЕРНА МАКЕДОНИ. нка	JA			
									Успешно се н	ајавивте ZIm	e ZPrezime ! <u>No</u>	датоци од сертификат О	дјави се
кипо с	Образец 🕨												
						К	ипо о	бразец - внесување					
					Квартал	:1 🗸							
					Година	: 2015							
					<i>c</i>	LF 01 + 1.4.		TELAH LU TE			~		
				Mai	гичен орој на фирма								
					Продолжи	Отказ							
O5PA3FI	IOT F OTBOPEH 34 (ОЛБРАНИО	Т КВАРТ	АЛ									
Defam		Валита			201121								
Al	вања/Ооврски:				ood - AE - Aprouver								
AI	•	30 - AOD		•	ооч - др - дві анисі	an 🔹							
Почетна	а состојба:	Износ зго	лемуван	ье: І	Износ намалување:	Останато:		Крајна состојб	ба: Износ над 1	година:	_		
											Сними		
												Провери Осве	жи
			Приказ н	а КИПО Греш	ки								
			Побару	в. /Обврски	Валута	Земја	Тип	a	Опис грешка		Износ		
			Побару	в. /Обврски А7	Валута 36 - AUD - Австралија	Земја 004 - Авганистан	Тип грешк 4	а Крајниот износ не е почет	Опис грешка ната состојба + зголемување -	намалување +	Износ 659,689,199.00		
			Побару	в. /Обврски А7 В2	Валута 36 - AUD - Австралија 36 - AUD - Австралија	Земја 004 - Авганистан 004 - Авганистан	Тип грешк 4 4	а Крајниот износ не е почет останато, и Крајниот износ не е почет	Опис грешка ната состојба + зголемување крајниот износ треба да биде: ната состојба + зголемување	намалување + намалување +	Износ 659,689,199.00 80.00		
			Побару	в. /Обврски А7 В2	Валута 36 - AUD - Австралија 36 - AUD - Австралија	Земја 004 - Авганистан 004 - Авганистан	Тип грешкл 4 4	а Крајниот износ не е почет останато, и Крајниот износ не е почет останато, и Износот во колоната "н	Опис грешка ната состојба + зголемување крајниот износ треба да биде: ната состојба + зголемување крајниот износ треба да биде: да една година ³ не е помал ил	намалување + намалување + 1 еднаков на	Износ 659,689,199.00 80.00		
_			Побару	в. /Обврски А7 В2 В3	Валута 36 - AUD - Австралија 36 - AUD - Австралија 36 - AUD - Австралија	Земја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан	Тип грешк 4 4 5	а Крајниот износ не е почет останато, ј Крајниот износ не е почет останато, Износот во колоната "н	Опис грешка ната состојба + зголемување- крајниот износ треба да биде: ната состојба + зголемување- крајниот износ треба да биде: да една година [*] не е помал ил крајниот износ	намалување + намалување + 1 еднаков на	Износ 659,689,199.00 80.00		
Приказ н	на КИПО Образец за	1 квартал,	Побару 2015 го	в. /Обврски А7 В2 В3 одина за 400	Валута 36 - АUD - Австралија 36 - AUD - Австралија 36 - AUD - Австралија 01826	Земја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан	Тип грешка 4 4 5	а Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет останато, Износот во колоната "н	Опис грешка ната состојба + зголемување - крајниот износ треба да биде ната состојба + зголемување крајниот износ треба да биде ад една година" не е понал ил крајниот износ	намалување + намалување + 1 еднаков на	Износ 659,689,199.00 80.00 на крај на		
Приказ н	на КИПО Образец за Побарув. /Обврс	1 квартал, ки Валута	Побару 2015 го Земја	в. /Обврски А7 В2 В3 одина за 400 Почетна с	Валута 36 - АИD - Австралија 36 - АИD - Австралија 36 - АИD - Австралија 01826 хостојба Зголе	Земја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан	тип грешк 4 4 5 Нам	а Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет останато, Износот во колоната "н налување	Опис грешка ната состојба + зголенување крајниот износ треба да биде ната состојба + зголенување крајниот износ треба да биде ад една година" не о понал ил крајниот износ Останато	намалување + намалување + 1 еднаков на Состојба периодот	Износ 659,689,199.00 80.00 на крај на	Износ над 1 година	Бриши
Приказ н <u>Одбери</u>	на КИПО Образец за Побарув. /Обврс АЗ	1 квартал, ки Валута 36	Побару 2015 го Земја 004	в. /Обврски А7 В2 В3 одина за 400 Почетна с	Валута 36 - АИD - Австралија 36 - АИD - Австралија 36 - АИD - Австралија 36 - АИD - Австралија 01826 состојба Зголе 0.00	Земја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан имување 100.4	тип грешк 4 4 5 Нам	а Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет останато, Износот во колоната "н налување 0.00	Опис гревика ната состоба 4 этоленување крајнот измострба да бица ната состоба 4 этоленување крајниот измострба да бица ад една година" не е понал ил крајниот измос Останато 0.1	намалување + намалување + неднаков на Состојба н периодот 10	Износ 659,689,199.00 80.00 на крај на 100.00	Износ над 1 година 0.	Бриши 00 ×
Приказ н Одбери Одбери	на КИПО Образец за Побарув. / Обврс АЗ А4	1 квартал, ки Валута 36 36	Побару 2015 го Земја 004 004	в. /Обврски A7 B2 B3 одина за 400 Почетна с	Валута 36 - АИD - Австралија 36 - АИD - Австралија 36 - АИD - Австралија 01826 хостојба Зголе 0.00	Земја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан емување 100.0 100.0	тип грешка 4 5 Нам 00	а Крајниот износ не е почет сстанато, Крајниот износ не е почет Износот во колоната "н износот во колоната "н калување 0.000	Опистрешка ината состоја 4 этоленување, крајниот изностреба да биде ната состоја 4 этоленување прајниот изностреба да биде а дела година ¹ не в понал ил крајниот износ Останато 0.(0.1	намалување + намалување + и еднаков на Состојба и периодот 10	Износ 659,689,199.00 80.00 на крај на 100.00 100.00	Износ над 1 година 0. 0.	Бриши 00 ×
Приказ н Одбери Одбери Одбери	на КИПО Образец за Побарув. / Обврс АЗ А4 А7 27	1 квартал, ки Валута 36 36 36	Побару 2015 го Земја 004 004 004	в. /Обврски A7 B2 B3 одина за 400 Почетна с	Banytra 36 - AUD - Asc⊤panıla 36 - AUD - Asc⊤panıla 36 - AUD - Asc⊤panıla 36 - AUD - Asc⊤panıla 36 - AUD - Asc⊤panıla 01826 0.00 0.00 5,034,500.00	Зенја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан :мување 100.(100.(45.5,	тип грешка 4 4 5 Нам 00 00	а Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет износот во колоната "н износот во колоната "н излување 0.00 0.00 0.00	Опис гревика ната состојба + зголенување- крајниот изиос треба да биде: ната состојба + зголенување- крајниот изиос треба да биде: ад една година ⁴ не е пичал ил крајниот изиос Останато 0.0. (654,654,654,654,	намалување + намалување + 1 еднаков на Состојба н периодот 10	Износ 659,689,199.00 80.00 на крај на 100.00 654,704,699.00	Износ над 1 година 0. 0. 2.	Бриши 00 × 00 ×
Приказ н Одбери Одбери Одбери Одбери	на КИПО Образец за Побарув. / Обврс АЗ А4 А7 В1 22	1 квартал, ки Валута 36 36 36 36 36	Побару 2015 го Земја 004 004 004 004	в. /Обврски А7 В2 В3 Дина за 400 Почетна с	Banytra 36 - AUD - Asc⊤panija 36 - AUD - Asc⊤panija 36 - AUD - Asc⊤panija 01826 0.00 5,034,500.00 0.00	Зенја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан ои4 - Авганистан мување 100.0 100.0 45.0 5555.	тип грешка 4 4 5 7 8 8 9 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	а Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет износот во колоната "н налуување 0.00 0.00 0.00 0.00	Опис грешка ната состојба + зголенување - крајниот износ треба да биде: ната состојба + зголенување - крајниот износ треба да биде: ад една година ¹ не е понал ил крајниот износ Останато 0.(654,654,654,654,0 0.(намалување + намалување + 1 еднаков на Состојба н периодот 10 10	Изнюс 659,689,199.00 80.00 на крај на 100.00 654,704,699.00 555.00	Износ над 1 година 0. 0. 2. 0.	Бриши 00 × 00 × 00 ×
Приказ н Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери	на КИПО Образец за Побарув. / Обврс АЗ А4 А7 В1 В2 В3	1 квартал, ки Валута 36 36 36 36 36 36	Побару 2015 го Земја 004 004 004 004 004	в. /обврски А7 В2 В3 удина за 400 Почетна с	Валута 36 - АШО - Австралија 36 - АШО - Австралија 36 - АШО - Австралија 36 - АШО - Австралија 01826 хостојба Зголе 0.00 0.00 0.00 0.00	Зенја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан 1000. 1000. 45, 555. 1000.	тип грешк. 4 5 Иам 00 00 00 00 00 00 00 00 00	а Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет износот во колоната *н налурање 0.00	Опис гревика ната состоба 4 этоленување крајнот измос треба да бица ната состоба 4 этоленување крајнот измос треба да бица крајниот измос Останато 0.0. 654,654,654,054,00,0. 0.0.	намалување + намалување + « еднаков на Состојба I периодот 10 10 10 10 10	Изнюс 659,689,199.00 80.00 на крај на 100.00 654,704,699.00 555.00 100.00	Износ над 1 година 0. 0. 2. 0. 0. 0.	Бриши 20 × 20 × 20 × 20 × 20 × 20 × 20 × 20 ×
Приказ н Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери	на КИПО Образец за Побарув. / Обврс АЗ А4 А7 В1 В2 ВЗ Р4	1 квартал, ки Валута 36 36 36 36 36 36 36 36	Побару 2015 го Земја 004 004 004 004 004 004 004	в. /обврскя А7 В2 В3 удина за 400 Почетна с	Валута 36 - АШР - Австралија 36 - АШР - Австралија 36 - АШР - Австралија 36 - АШР - Австралија 01826 состојба Зголе 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00	Зенја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан 100. 100. 555. 100. 360 654	тип грешк 4 5 Иам 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00	а (Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет износот износ не е почет износот во колоната "н налување 0.00 0.	Опис гревика ната состоба 4 этоленуване, краток такое треба да бица ната состоба 4 этоленуване, крадниот измостреба да бица ад една година" не е понал ил крадниот измос Останато Останато 0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.	намалување + намалување + е еднаков на Состојба периодот 0 0 0 0 0 0	Изнюс 659,689,199,00 80.00 на крај на 100.00 654,704,699.00 555.00 100.00 655.016.654.00	Износ над 1 година 0. 2. 0. 0. 200. 0. 200. 0.	Бриши 00 × × 100 × 100 × 100 × × 100
Приказ н Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери	на КИПО Образец за Побарув. / Обвро АЗ А4 А4 В1 В2 ВЗ В3 В4 В5	I квартал, ки Валута 36 36 36 36 36 36 36 36	2015 го Земја 004 004 004 004 004 004 004 004	в. /обврскя А7 В2 В3 удина за 400 Почетна с	Banytra 36 - AUD - Asc⊤panyla 36 - AUD - Asc⊤panyla 36 - AUD - Asc⊤panyla 36 - AUD - Asc⊤panyla 36 - AUD - Asc⊤panyla 01826 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00	Зенја 004 - Ааганистан 004 - Ааганистан 004 - Ааганистан 004 - Ааганистан емување 100. 100. 100. 362,654. 100.	тяп грешка 4 4 5 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 0	а Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет износот во колоната "н износот во колоната "н налување 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.00000 0.00000 0.00000 0.00000 0.00000000	Опис гревика ната состојба 4 этоленуване, крајниот начос треба да биде пата состојба 4 этоленуване, профинот начос треба да биде а срал година те е понан им крајниот начос Останато 0.0 654,654,654,054,0 0.0 654,654,654,054,1 0.0 0.0 0.0 0.0 0.0 0.0 0.0 0.	накалување + накалување + е еднаков на Состојба 1 периодот 0 0 0 0 0 0 0 0	Износ 659,689,199,00 80.00 на крај на 100.00 654,704,699.00 555.00 100.00 655,016,654.00	Износ над 1 година 0. 0. 2. 0. 0. 200. 0. 0. 0.	Бриши 00 × 00 00 ×
Приказ н Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери Одбери	а КИПО Образец за Побарув. / Обврсс АЗ А4 А4 В1 В2 В3 В4 В5 В6	1 квартал, ки Валута 36 36 36 36 36 36 36 36 36 36	2015 го Земја 004 004 004 004 004 004 004 004 004 00	в. /Обврскя А7 В2 В3 Одина за 400 Почетна с	Banytra 36 - AUD - Asc⊤panyla 36 - AUD - Asc⊤panyla 37 - AUD - Asc⊤panyla 36 - AUD - Asc⊤panyla 37 - AUD - Asc⊤panyla 37 - AUD - Asc⊤panyla 37 - AUD - Asc⊤panyla 38 - AUD - A	Зенја 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан 004 - Авганистан емување 100.0 100.0 45.0 555.0 100.0 100.0 362,654.0 100.0	Tan rpeuko 4 4 5 Ham 00 00 00 00 00 00 00 00 00 0	а (Крајниот износ не е почет останато, Крајниот износ не е почет износот во колоната *н износот во колоната *н калување 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.0000 0.00000 0.00000 0.00000 0.00000000	Опис гревика ната состојба 4 этоленување, крајниот износ треба да биде: ната состојба 4 этоленување, крајниот износ треба да биде: а еднатодина ¹ не в понан ил крајниот износ Останато 0.0. 654,654,654,654, 0.0. 654,654,654,054, 1.(0.0.	накалување + накалување + накалување + е еднаков на Состојба периодот 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	Изнюс 659,689,199.00 80.00 на крај на 100.00 654,704,699.00 555.00 655,016,654.00 101.00 0.00	Износ над 1 година 0. 0. 2. 0. 200. 0. 200. 0. 0. 0. 0. 0.	Бриши 00 × 0 00 × 0

Слика 27. Проверка за грешки во внесените податоци

3.3 Постави XML-датотека

Ако корисникот сака своите податоци да ги прати преку XML-датотека, ја избира опцијата "Постави XML-датотека" (Upload xml file). Со овој избор се појавува екранот како на Слика 28.

Во првиот чекор (со кликнување на копчето "прегледај" - Browse) се одбира датотеката којашто треба да се пренесе и се кликнува на "Прикачи датотека", по што таа се прикажува во долниот дел од екранот (Слика 29).

Слика 28. Испраќање податоци преку XML-датотека

Слика 29. Приказ на содржината на XML-датотеката

Со притискање на копчето "Достави", податоците се евидентираат во привремениот простор на системот на НБРСМ. Податоците се успешно евидентирани ако се појави пораката "Успешно пренесени податоци". Постапката продолжува со избор на менито "Контрола и затворање на образецот КИПО".

Ако датотеката којашто сакате да ја доставите има логички грешки, тие ќе се појават како на Слика 30 и ќе треба да ги коригирате.

КИПО Образец - внесување на ХМЦ	датотеки	
Следните 1 грешки беа пронајдени при валидација на 🕽	KML документот	со шемата:
The 'Zemja' element is invalid - The value '3522' is invalid according to its da to the specified length.	atatype 'String' -	The actual length is not equal
	Browse	Прикачи датотека
xml version="1.0"?		
<kipoobrazec></kipoobrazec>		~
<master></master>		
<matbr>4403983</matbr>		
<datum>2015-03-31</datum>		
<izvestuvac>NAZIV A FIRMA</izvestuvac>		
<adresa>LECE KOCESKI 23 PRILEP</adresa>		
<izgotvil>Lence Veskovska</izgotvil>		
ZTelBroix02/1326552/TelBroix		

Слика 30. Приказ на грешки на XML-датотеката

3.4 Контрола и затворање на образецот КИПО

Откако ќе се внесат сите ставки од образецот КИПО, преку рачно внесување на образецот или преку XML-датотека, се продолжува со контрола и со затворање на образецот, со одбирање на опцијата "Образец КИПО" од менито, па потоа "Контрола и затворање на образецот". Се внесуваат кварталот и годината и се одбира фирмата, по што внесените податоци се прикажуваат во вид на табела (Слика 31).

			E CONTRACTOR	НАРОДНА БА	Н КА НА РЕПУБЛИКА Дирекција за ста	СЕВЕРНА МАКЕДО ТИСТИКА Успешно се најзвивте Imel	HNJA EMBS PrezimeEMBS ! Податоц	и од сертификат Одјави се
кипо обр	азец 🕨							
				КИПО Образе	ц - контрола и затворањ	е на квартал		
				Квартал: 1 🗸				
				Година: 2015				
			Матичен	број на фирма: [[[]]	TURNED TO LEAD TO			
				Освежи				
				ОБРАЗЕЦОТ Е	ОТВОРЕН ЗА ОДБРАНИ	ІОТ КВАРТАЛ		
Приказ на К	ипо об	разец :	за 1 квартал, 2015 година	a 3a 4J£_ [*]			Провери Потп	иши и затвори 🚔
Побарув. /Обврски	Валута	Земја	Почетна состојба	Зголемување	Намалување	Останато	Состојба на крај на периодот	Износ над 1 година
A4	36	004	324.00	342.00	234.00	234.00	666.00	0.00
B1	36	004	0.00	555.00	0.00	0.00	555.00	0.00
B3	36	004	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00
B4	36	004	0.00	362,654.00	654.00	654,654,654.00	655,016,654.00	0.00
B5	36	004	0.00	100.00	0.00	1.00	101.00	0.00
B6	36	004	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
B7	30	004	0.00	100.00	0.00	0.00	100.00	0.00

Слика 31. Проверка и затворање на образецот

Со притискање на копчето Провери се појавува список на грешки, доколку постојат, или се појавува порака дека "Нема грешки".

Видовите грешки што може да се појават при логичката контрола се следниве:

Тип на	Опис
грешка	
1	Нема внесено претходен квартал
2	Немате затворено претходен квартал, нема да можете да го затворите и овој квартал
3	Крајната состојба од претходниот квартал не одговара на почетната состојба, или почетната состојба треба да биде 0 ако првпат известувате. Претходната состојба е:
4	Крајниот износ не е почетната состојба + зголемување - намалување + останато, крајниот износ треба да биде:
5	Износот во колоната "над една година" не е помал или еднаков на крајниот износ
6	Има состојба во претходен квартал за следната валута, земја и П/О, треба известие и за овој квартал
7	Износите во колоните за почетната состојба, зголемување, намалување, крајна состојба и износот над една година не смеат да бидат негативни
8	Има внесено подоцнежен квартал, којшто е затворен, проверете ги состојбите

Доколку образецот КИПО нема грешки, може да се пристапи кон потпишување на податоците. Потпишувањето на податоците се врши со притискање на копчето

по што се појавува прозорец за избор на сертификат со кој ќе се

потпишат податоците.

кино об	разец и										
					к	(ИПО Образен - контрола и затворање на	квартал				
					Кварта Годин Матичен број на фирм	лт: 1 ✓ а: 2015 ат:	- V				
					06	РАЗЕЦОТ Е ОТВОРЕН ЗА ОДБРАНИОТ	КВАРТАЛ				
						Нема грешки во податоците!					
Приказ на І	КИПО Образе	ми за 1 кварт	ал. 2015 година за 0.18°							Провери Потпиши и затвори	
Побарув. /Обврски	Валута	Земја	Почетна состојба	Зголемување	н	Іамалување	Останато	Состојба	і на крај на периодот	Износ над 1 година	
A4	36	004	324	l.00	342.00	234.	00	234.00	666.0		0.00
B1	36	004	0	.00	555.00	0.	00	0.00	555.01		0.00
B3	36	004	0	.00	100.00	0.	00	0.00	100.0		0.00
B4	36	004	0	.00	362,654.00	654.	654,65	54,654.00	655,016,654.0	1	0.00
BD	36	004			100.00	0.	00	1.00	101.0	1	0.00
B7	36	004	0	.00	100.00	0.	00	0.00	100.0		0.00
					<rpoobraze (id="Data" s<br=""><masters< p=""> <masters< p=""></masters<></masters<></rpoobraze>	> TBr> Datum> TYT./_D.DILL\ TYT./_D.DILL\ TYT./_D.DILL\ om.mk UD00.decorZectaseurolog					

Слика 32. Проверка на податоците

Ако операцијата е успешно завршена се појавува порака "Затворен е образецот за одбраниот квартал", како на Слика 33.

По затворањето на образецот за одреден квартал, тој не може да се менува. Доколку утврдите грешка во затворен образец во тековниот или во некој претходен квартал, за да извршите корекција, потребно е да испратите барање за отворање затворен образец КИПО и да направите корекција на податоците откако одговорните лица во НБРСМ ќе Ви дозволат да направите корекција.

3.5 Барање за отворање затворен образец КИПО

	народна Банка на република северна македонија Дирекција за статистика Успешно се најавивте ImeEMBS PrezimeEMBS ! Проатоџи од сертификат	Одіави се
КИПО Образец		
	Барање за отворање на КИПО образец Квартал: 1 / Година: 2015 Матичен број на фирма: Картонского соотсе / Соотс	

Слика 34. Барање за отворање затворен образец КИПО

Доставувањето на барањето за отворање затворен образец КИПО се состои од два чекори. Се внесуваат кварталот, годината и фирмата за која сакате да вршите корекција на податоците, потоа се кликнува на копчето "Генерирај барање (XML)", па "Потпиши и испрати", се одбира

сертификатот со кој сте најавени на системот и ако операцијата е успешна ќе добиете порака како на Слика 35.

Барањето за отворање на образецот е успешно испратено

Слика 35. Успешно испратено барање за отворање образец КИПО

Одговорните лица во НБРСМ ќе го примат Вашето барање и ќе постапат според него.

3.6 Одјавување од апликацијата

По завршувањето на работата со апликацијата треба да се одјавите од неа, со притискање на "Одјави се" во горниот десен агол од менито (Слика 23), по што ќе се отвори почетната страна за работа.